

МІСЦЕ ХРИСТІЯНСЬКО-ПРАВОВИХ ТРАДИЦІЙ У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ ПРАВА

Досліджується процес формування різних напрямів об'єктивного наукового аналізу проблем теорії держави і права; проведено аналіз християнсько-правових традицій у трансформаційних процесах правової системи. Християнсько-правові традиції розглядаються як особливість ідеального і матеріального буття права у контексті уявлення про історичний розвиток правової системи, формування і реалізацію правових норм, пізнання права суб'єктом права, відтворення правових приписів у вигляді правової поведінки, релігійно-нормативних витоків матеріального змісту позитивного права та формування національної ідеї у державотворчих процесах.

Ключові слова: *правова система, християнсько-правова традиція, трансформація, глобалізація, інтеграція.*

Мима І. В. Место христианско-правовых традиций в трансформационных процессах права

Исследуется процесс формирования разных направлений объективного научного анализа проблем теории государства и права; проведен анализ христианско-правовых традиций в трансформационных процессах правовой системы. Христианско-правовые традиции рассматриваются как особенность идеального и материального бытия права в контексте понимания исторического развития правовой системы, формирования и реализации правовых норм, познания права субъектом права, отображения правовых предписаний в форме правомерного поведения, религиозно-нормативных истоков материального содержания позитивного

права и формирования национальной идеи в государственно образовательных процессах.

Ключевые слова: правовая система, христианско-правовая традиция, трансформация, глобализация, интеграция.

Mima Iryna. Appointment of Christian legal traditions in the transformation process low

The process of formation of different areas of objective scientific analysis of the theory of law; analysis Christian legal traditions in the process of transformation of the legal system. Christian legal traditions are seen as feature being ideal and material rights in the context of understanding of the historical development of the legal system, the formation and implementation of the law, knowledge of law subject to the law, the laws play in a legal behavior, religious and legal origins of the material content of positive law and forming a national idea in the state building process.

Key words: legal system, Christian legal tradition, transformation, globalization, integration.

На сьогодні в Україні відбуваються трансформаційні процеси у всіх сферах суспільного життя. Об'єктивно необхідною умовою демократичного розвитку Української держави є збереження і подальше реформування правової системи, що сприятиме трансформаційному розвитку державу. За цих умов однією з проблем сучасної юриспруденції залишається визначення соціального призначення і сутності права в умовах сучасних глобалізаційних реалій. Під впливом глобалізаційних процесів відбувається трансформація існуючих правових і державних явищ, поява нових, а тому виникає потреба у їх дослідженні, переосмисленні понять і конструкцій, які не відповідають сучасним реаліям, а також у створенні нового понятійно-категоріального апарату. Зазначений етап обумовлений різними напрямками трансформаційних процесів розвитку суспільства та ускладненням суспільних відносин, що вимагає не лише вдосконалення самих нормативно-правових актів, а й активізації наукових

досліджень проблем праворозуміння, формування права, правотворення, інституту реалізації права.

Проблематика розвитку права в умовах глобалізації та трансформації суспільства під впливом християнсько-правових традицій була предметом дослідження таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як: В. Богатирьов, Д. Вовк, С. Гусарєв, В. Дудченко, С. Єремєєв, Ю. Лобода, М. Марченко, Н. Оніщенко, В. Нерсисянц, Ю. Оборотов, С. Павлов, Н. Пархоменко, С. Поленина, Б. Руденко, О. Скакун, О. Тихомиров, Ю. Тихомиров, О. Третьякова, Ю. Шемшученко, О. Ющик, І. Яковюк та інші, проте однозначного розуміння феномену християнсько-правових традицій та їх впливу на розвиток державно-правових інституцій сформульовано та обґрунтовано не було.

Право - це ідеологія, комплекс переконань і система інтегративних цінностей. Право повинно безперервно зміцнюватись та удосконалюватись, оскільки розвиток суспільних відносин вимагає оперативного та ефективного їх врегулювання з одночасним узгодженням інтересів суб'єктів суспільних відносин. Право може змінюватись під впливом різних суспільних процесів: модифікація, трансформація, рецепція, запозичення, уніфікація, адаптація тощо. Трансформація - це процес набуття суспільством нових рис, які відповідають вимогам часу; змінюється форма, характер суспільства або окремої структури, які потребують вирішення питання про механізми перетворень, початкову форму, риси і властивості нової форми. Відбуваються зміни в життєвих стандартах, зразках поведінки і потребах¹. Глибинні, іноді зовні непомітні зміни в культурі стосуються найважливіших компонентів цивілізації: її базових мотивацій, ментальності, норм і цінностей.

Трансформація означає перетворення сутнісних компонентів соціуму, всіх сторін сфер суспільного життя; вона не передбачає вектора змін, які можуть бути як прогресивними, так і регресивними. Головне в трансформації - саме перетворення форм і змісту суспільного життя, її інституційної сфери, норм, цінностей, ментальності та інших соціокультурних сторін соціуму. Оскільки перетворенню піддаються всі сторони соціуму, то виникає "системна трансформа-

ція”, під якою розуміють поступові зміни, перетворення суспільних структур, в рамках яких можуть співіснувати паралельно як старі, так і нові елементи². При цьому відбувається поступова трансформація колишніх структур в нові, виникають нові соціальні структури.

Процес соціальної трансформації пов’язаний з наявністю суперечливих явищ кризи і прогресу, сплеску традиціоналізму і модернізації, соціального протесту і підтримки; в той же час некоректно абсолютизувати конфлікт сучасного і традиційного, адже реальні культурологічні явища свідчать про парадоксальне сприйняття традиційного як модернізації, і навпаки. Трансформація пояснює динаміку суспільства. Ключовим аспектом соціальної трансформації виступає модернізація. В широкому розумінні вона позначає будь-які прогресивні зміни; тоді модернізацію можна описувати в різні історичні періоди (античність, середньовіччя, Новий час). Цей термін використовують для позначення змін в суспільстві, маючи на увазі перехід від традиційного суспільства до індустріального³. Термін “трансформація” це не просто синонім термінів “розвиток”, “зміни”, “перетворення”, “модернізація” тощо, а самостійна соціологічна категорія теорії соціального розвитку. Ця категорія описує особливий стан суспільства, при якому відбуваються якісні зміни форм соціальних зв’язків, типу і способів розвитку. Трансформація включає компоненти модернізації, постмодернізації, традиційного відступу, зокрема звернення до християнсько-правових ідей. Таке поєднання здавалося б несумісних процесів без категорії “трансформація суспільства” виглядало б еkleктичним, механістичним, якби трансформація розглядалась би незалежно від глобалізації.

В умовах швидкого процесу соціалізації всіх сторін життя, право перестає бути автономним у суспільстві, тобто простою сукупністю замкнутих норм, незалежних від навколишньої соціальної реальності, норм незмінних, стабільних. Право, яке переважно застосовувалось для врегулювання передусім відносин між індивідами, опинилося в центрі життя суспільства. Від стану спокою право перейшло до стану постійного руху, активності у вирішенні

численних проектів “соціалізації” суспільства. Така трансформація права у феномен найважливішого соціального значення ще не гарантує його належного застосування і дотримання⁴.

Реальний ефект реформування сучасної держави виявляється в наявності соціальних регуляторів, які виступають у ролі інструментів узгодження суперечливих суспільних відносин, що припускає використання всіх елементів системи соціально-нормативного регулювання. На сучасному етапі розвитку українського суспільства найважливішим та ефективним інструментом регулювання суспільних відносин є право. Водночас за всієї своєї відносної самостійності право здійснює специфічні регулятивні функції не ізольовано та відособлено, а в єдиному комплексі та тісній взаємодії з іншими соціальними регуляторами.

Трансформаційні процеси у праві передусім впливають на його соціальні цінності, тобто ідеали людей, що виражають сформовані у суспільстві представлення про справедливість, добро, достоїнство, честі, совісті. Так, наприклад, І. Кант зазначав, що право визначає необхідність дій, що відбуваються з повноважень із примуса, а мораль визначає необхідність дій, що відбуваються з внутрішнього обов’язку, що виникає з права інших людей, а не з примуса людини⁵. Визначення права у світовій історії теоретичної думки досить багатоманітне та різнохарактерне. Більшість авторів залишаються прихильниками нормативної школи праворозуміння, відповідно до якої право розглядається як нормативно-вольовий регулятор суспільних відносин, як внутрішня взаємоузгоджена система встановлених чи санкціонованих державою формально визначених норм, які забезпечуються примусовою силою держави⁶. Проте, на думку, В. Селіванова, право, з точки зору філософії – є сукупністю етичних суспільних цінностей, таких, як: справедливість, порядок, моральність, правдивість та інші, що ґрунтуються на ідеї соціальної рівності⁷. В. Нерсисянц виділяє два аспекти буття права: право у статичному стані та право у динамічному стані⁸. У статичному стані право розглядається як певна система правових норм. У динамічному – воно діє як певний регулятор, тобто це свого роду застосу-

вання абстрактної норми, що встановлює певні правила поведінки до конкретного суб'єкта у конкретних випадках. С. Алексєєв розглядає право одночасно і як явище цивілізації, і як явище культури, що фіксує у нормативній формі духовні цінності та надбання: демократію, права людини, мораль, справедливість тощо⁹.

Предмет правового регулювання постійно розширюється за рахунок появи нових форм і видів суспільних відносин; при цьому право повинно не просто регламентувати такі відносини, а й часто передбачати наслідки їх реалізації. Тому трансформація права має бути перетворенням інституційної сфери, форм і змісту суспільного життя, норм, цінностей, ментальності та інших соціокультурних сторін соціуму. Право надає суспільним відносинам організованості, стійкості, узгодженості, забезпечує їх підконтрольність, тобто передбачає упорядкованість суспільних відносин та є засобом їх цивілізованості¹⁰. Але побудова правової держави може здійснюватися лише завдяки наявності злагодженої системи всіх правоутворюючих та державоутворюючих процесів та інституцій, що засновуються на глибинних наукових дослідженнях тих соціальних факторів, що визначають розвиток права та правової системи, зокрема правових традицій та християнсько-правових традицій.

Сьогодні саме глобалізаційні процеси зумовлюють соціалізацію права, що виявляється в розширенні соціальної діяльності держави. Держава орієнтується на забезпечення потреб особистості, охорону її прав, узгодження інтересів різних соціальних прошарків¹¹. Але не завжди глобалізаційні процеси можуть ефективно та гармонійно запровадити в національну правову систему єдність підходів до організації діяльності державних апаратів різних країн, а також уніфікацію юридичної техніки та технології. Це може породити негативні тенденції юридичної експансії, поглинання та викорінення національних традицій правового регулювання та національної унікальності правової культури, ідеалізації зразків правового регулювання в економічно розвинутих державах Западу, які не завжди відповідають національним реаліям.

Розвиток суспільних відносин свідчить про необхідність пізнання істини соціальних цінностей права через втілення в останні змісту християнсько-правових традицій, які можуть стати ефективними спонукальними мотивами індивідуальної поведінки, в тому числі і в процесах суспільної трансформації. Це обумовлено, насамперед, тим, що соціальні цінності ґрунтуються на моральних та християнських закономірностях певного суспільства, що вони об'єктивно необхідні для існування будь-якої соціальної структури. Християнсько-правові традиції становлять нормоутворюючий фактор соціально-нормативної системи регулювання, яка впливає як на індивідуальну, так і колективну поведінку. Цінність християнсько-правової трансформації права полягає у здатності права задовольняти потреби суб'єктів суспільного життя.

На сьогодні в юридичній науці існує ряд гносеологічних причин існування різних підходів до визначення права. Це пояснюється тим, що саме в процесі пізнання використовуються різні підходи, критерії та класифікації цього явища. Для фундаментального пізнання права всі визначення, якщо вони відображають певну сферу правових реалій, є корисними, але для практичного використання придатне саме єдине розуміння права в рамках національної правової системи¹².

Повернення до залучення християнсько-правових традицій у трансформаційних процесах розвитку національної правової системи спричиняє ґрунтовний вплив на зміну та модернізацію права, державно-правових інститутів, норм та відносин на світовому, макрорегіональному та внутрішньодержавному рівнях, стимулює, прискорює та оновлює процеси універсалізації в галузі права¹³. Однак слід наголосити, що християнсько-правова трансформація права в результаті процесу глобалізації є об'єктивною та невідворотною. Тому залежно від особливостей розвитку державно-правової сфери життя суспільства є посилення: інтеграційних процесів розвитку держави і права; взаємозв'язку між державою і правом як засобами управлінського та регламентаційного впливу на суспільство; ролі та значення християнсько-правових традицій як соціальних факторів,

які впливають на розвиток держави та права. Процес християнсько-правової трансформації права сприяє взаємозв'язку держави і етнонаціональних спільнот у єдине ціле. Взаємодія християнсько-правових традицій та сучасних правових систем знаходить прояв у найрізноманітніших формах.

До того ж відбувається процес взаємопроникнення правових систем різних країн у результаті того, що в сучасному світі посилюються інтеграційні та глобалізаційні процеси у багатьох сферах державного та суспільного життя, включаючи й правову сферу. Взаємодія та зближення національних правових систем в умовах глобалізації – це спільний курс на визначення загальних напрямів узгодженого правового розвитку з урахуванням сучасних трансформаційних процесів¹⁴.

Сучасне право, виступаючи найважливішим інститутом людської цивілізації, є носієм, насамперед, визначальних соціальних цінностей суспільства, у тому числі і християнсько-правових традицій. Воно закріплює основні моральні та релігійні норми, забезпечуючи їм правовий захист. Потенціал сучасного права із залученням християнсько-правових традицій як ефективних регуляторів суспільних відносин проявляється у розв'язанні соціальних конфліктів суспільства, впровадження необхідних умов ефективної комплексної політики (соціальної, правової, духовної) по захисту прав, свобод і законних інтересів особи¹⁵. Одним з головних завдань права сьогодні є здатність забезпечити справедливі взаємовідносини між людьми, що співіснують в одному соціальному середовищі та прагнуть усвідомленого справедливого правопорядку. Практична значущість християнсько-правових традицій полягає у їх здатності «проникати у майбутнє» - втілюватись у структуру норми права, формуючи бажану та належну «майбутню» поведінку суб'єктів суспільних відносин.

Крім того, юридичне зближення права та християнсько-правових традицій дозволяє збагатити право, наблизити його до реальних суспільних відносин. Разом з тим конвергенція права та християнсько-правових традицій майже до їх злиття на практиці може при-

звести до необґрунтованих обмежень прав і свобод або до встановлення необґрунтованих преференцій окремим категоріям суб'єктів правовідносин. Так, наприклад, встановлення морально-релігійного критерію обмежень прав і свобод може призвести до порушення прав, оскільки мораль є неконкретною й безкомпромісною, тобто будь-яка подія або обставина оцінюється як «добра» чи «погана», а ступень ефективності та рівень впливовості релігійних норм у механізмі соціально-нормативного регулювання суспільних відносин, визначається відповідною конфесійною належністю суб'єкта релігійних відносин, поведінка яких підлягає регулюванню¹⁶.

Зближення права та християнсько-правових традицій повинно враховувати їх регулюючі елементи з метою підвищення якості правового припису. Якщо правові приписи краще реалізуються, ніж до введення в них змістовних ідей християнсько-правових традицій, міра використання останніх може вважатися адекватною, при цьому вона може бути розширена в кількісному вираженні використовуваних соціальних регуляторів. Якщо регулятивний вплив знижується чи залишається нейтральним, то використання християнсько-правових традицій як регуляторів у правових приписах доцільно знижувати. Але зближення правових цінностей і цінностей християнсько-правових традицій невідворотне та позитивне. У будь-якому випадку суб'єкти правотворчості спираються під час конструювання правових норм не тільки на знання права, але й на свої уявлення про добро-зло, справедливість-несправедливість, на стереотипи цінностей, що вкоренилися у свідомості, іншими словами, цей процес суб'єктивний і тому не завжди помітний. Прямі посилання на християнсько-правові традиції, повинні мати місце в законодавстві, але вони мають бути пропорційними необхідності, при цьому слід чітко визначити параметри християнсько-правових традицій, на які посилається законодавець. Крім того, одним з найвпливовіших на трансформаційні процеси у праві фактором, безумовно, можна вважати ті зміни, які обумовлені роллю та місцем західних цінностей та міжнародного права взагалі, у сучасній правовій системі України. Проте загальна універсальна правова культура є результатом розвитку пра-

вових культур багатьох етнічних спільнот, які спільними зусиллями створюють загальнолюдську культуру в її різних змістовних вимірах. Європейські цінності, поспіхом нав'язані іншій культурі не тільки не сприяють об'єднанню різних культур, а навпаки, створюють умови, що дестабілізують суспільство, викривляють та трансформують правову свідомість людей, підвищують значення юридичного позитивізму, який включає ігнорування законів природного права. Юридичний позитивізм, як визнання джерелом права виключно волі й свідомості людей, стає панівним у суспільному житті тоді, коли життя людей внаслідок кризового стану суспільства не узгоджується із законами соціальної природи¹⁷. З метою врівноваження диспропорції між юридичним позитивізмом та концепцією природного праворозуміння, є доречним звернення до національних коренів розвитку правової системи, використання національної ідеї та традицій розвитку суспільства, християнсько-правових зокрема.

Християнсько-правові традиції постають як правова категорія, феномен правової культури, елемент правової системи та складова спадкоємності права, яка фіксує узагальнений правовий досвід, правову пам'ять, правові знання та правові уявлення, що передаються від покоління до покоління як прийнятні способи організації суспільства, моделі формування правового устрою, порядку у праві, ієрархії цінностей у праві тощо. Християнсько-правові традиції постають як конгломерат правових ідей, цінностей, знань, досвіду, уявлень, переконань, символів, нормативів, інституцій тощо, які передавалися від покоління до покоління у різних історико-культурних періодах і у своїй цілісності становлять правову традицію правової системи. Християнсько-правові традиції узагальнюють національне право на рівні правового простору, відображають єдність правової системи, в якій фіксуються правова індивідуальність та самобутність країни, чим впливають на формування національної ідеї.

Національна ідея – це своєрідна національна мета, яка об'єднує і підносить народ, інтегрує і гармонізує інтереси нації, усіх її представників – політичних сил, етнічних груп та релігійних конфесій, є тим соціальним підґрунтям, який скріплює українське суспільство

в єдиний національний організм, в політичну націю¹⁸. Національна ідея має формуватись відповідно до історичних та політичних реалій, акумулюючи історичний досвід та сучасні етапи державного будівництва. Оскільки національна ідея – це певний суспільно-політичний ідеал нації, вона має бути найбільш досконалою моделлю національно-державного устрою, що найповніше відповідає її традиціям (правовим, християнсько-правовим), устремлінням, культурно-психологічним установкам, забезпечуючи подальший розвиток України. Варто зазначити, що в сучасних умовах українська національна ідея одночасно є програмою відродження нації і своєрідним проектом національно-державного будівництва.

Таким чином, підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що християнсько-правові традиції одночасно з правовими, є вагомим засобом забезпечення соціальної спадкоємності на умовах жорсткого закріплення історичного та правового досвіду соціально-нормативного регулювання суспільних відносин в одних сферах суспільного життя та мобілізацією в інших. Вони є підґрунтям права, містяться у його змісті, виступають орієнтирами у його розвитку. Трансформаційні процеси у праві відбуваються на різних рівнях: правової культури, правосвідомості, правотворчості та інших, в результаті глобалізації та інтеграції, а також з метою пошуку напрямів удосконаленні ефективності соціально-нормативного регулювання суспільних відносин та розвитку правової системи України на підґрунті відродження національної ідеї із залуженням історичного досвіду розбудови українського суспільства та державності, який базується на принципах християнства та імплементації ідей християнсько-правових традицій у структуру правової норми. Але, слід зауважити, що проголошені державою цінності в жодному випадку не можуть бути втілені в життя без комплексної та методологічно обґрунтованої концепції розвитку національної правової системи, враховуючи вже існуючі реформаційні процеси в Україні, а також взаємовплив, взаємозв'язок та взаємозумовленість правових систем сучасності. На сьогодні необхідні не просто зміни соціальних цінностей, а передусім – пошук самих соціальних цінностей, зокрема ідей спра-

ведливості, свободи, демократії, права, державності, закону, управління, самоуправління тощо. За цих умов, постає проблема визначення вектору трансформаційних змін національного права, з'ясування кінцевої мети трансформації правової системи, розробка основних цінностей та засад, які повинні бути закладені в розробку курсу трансформаційних змін в праві.

1. *Словник української мови* / укл.: В.М. Білоноженко, А.А. Бурячок, В.О.Винник, Г.М. Гнатюк, І.С. Гнатюк та ін.; відп. ред. В.В. Жайворонок. – К. : ВЦ «Просвіта», 2012. – С. 671. 2. *Філософія права* : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл./ Данильян О.Г., Дзьобань О.П., Максимов С.І. та ін. / за ред. д-ра філос. наук, проф. О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2009. – С. 90. 3. *Політичні зміни в Україні в контексті трансформаційної і модернізаційної парадигм: порівняльний аналіз* / Михальченко М. І., Горелов М. Є., Дергачов О. П. та ін. // Сучасна українська політика: Аналітичні доповіді Ін-ту політич. і етнонац. дослід. ім. І. Ф. Кураса НАН України. - К., 2008. - С. 37. 4. *Голяк Л. В.* Порівняльне правознавство: Курс лекцій / Голяк О.В., Мацко А.С., Тюріна О.В. - К. : МАУП, 2004. – С. 23. 5. *Асмус В. Ф.* Иммануил Кант / Асмус В.Ф. – М. : Наука, 1973. – С. 363. 6. *Теорія держави і права: Академічний курс* : підручник / [Журавський В.С., Копиленко О.Л., Бобровник С.В. та ін.] ; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – С. 235 – 238. 7. *Селіванов В.М.* Право і влада суверенної України: методологічні аспекти : монографія / Селіванов В.М. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – С. 231. 8. *Нерсесянц В.С.* Філософія права : учебник для вузов / Нерсесянц В.С. - М. : Норма, 2005. – С. 44. 9. *Алексеев С. С.* Восхождение к праву. Поиски и решения / Алексеев С. С. – М. : НОРМА, 2001. – С. 139 – 140. 10. *Несинова С.В.* Проблеми соціальної трансформації права в умовах сучасних глобалізаційних процесів / С.В. Насинова // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. - № 4. - С. 36. 11. *Стеценко С.Г.* Глобалізація та право: національний вимір : монографія / С.Г. Стеценко, Л.О. Васечко. – К. :

Атіка, 2012. – С. 57. **12.** Балаклицький І.І. Демократична трансформація права: теоретичні засади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / І.І. Балаклицький ; наук. кер. Н. М. Оніщенко; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2012. – С. 13. **13.** *Нерсесянц В.С.* Процессы универсализации права и государства в глобализирующемся мире / В.С. Нерсесянц // Государство и право. – 2005. – № 5. – С. 38. **14.** *Несинова С.В.* Сучасні аксіологічні проблеми трансформації права в умовах глобалізаційних процесів / С.В. Насинова // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Юридичні науки». – 2015. – № 1 (16). – С. 51. **15.** *Національні тенденції та міжнародний досвід сучасного право розуміння* : монографія / за заг. ред. Н. М. Оніщенко ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К. : Юрид. думка, 2013. – С. 78. **16.** *Третьякова О.Д.* Юридическая конвергенция : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук / О.Д. Третьякова; Владимирский юридический институт Федеральной службы исполнения наказаний. – Владимир : ВЮИ ФСИН России. – 2012. – С. 12 – 13. **17.** *Костенко О.М.* Світоглядні проблеми і тенденції сучасної політики і юриспруденції [Електронний ресурс] / О.М. Костенко // Web-кафедра права Сергея Оверчука. – Режим доступу : <http://kafedr.at.ua>. **18.** *Костицький В.В.* Проблеми ренесансу в сучасній теорії права [Електронний ресурс] / В.В. Костицький // Малий і середній бізнес (право, держава, економіка). – 2009. – № 1–2. – Режим доступу : <http://www.kostytsky.com.ua/upload/doc/renes.pdf>

***Mima Iryna.* Appointment of Christian legal traditions in the transformation process law**

Research topic caused by globalization processes that occur as a result of the transformation of the existing legal and public events, the emergence of new and therefore there is a need to study rethinking concepts and designs that do not meet modern realities, and create a new conceptual apparatus. These stages due to different directions of transformation processes

of society and the complexities of social a relation that requires not only the most improvement of regulations, and enhance research and thinking problems, formation of law, lawmaking, the institution of law.

The analysis of domestic and international experience on the development of law in the context of globalization and social transformation under the influence of Christian legal traditions author found that a clear understanding of the phenomenon of Christian and legal traditions and their impact on the development of public-legal institutions formulated and proved there was no. The purpose of the article is summarizing key patterns influence of Christian legal traditions on the development of law and society in modern conditions, analysis of the place of Christian legal traditions in the transformation of thinking, social and legal values as a result of the global social system.

The author states that the law - an ideology, a set of beliefs and integrative system of values. Transformation processes in law primarily affect his social values, ideals that people express society formed ideas about justice, goodness, dignity, honor and conscience. Therefore, according to the author, the rule of law can be carried out thanks to the coordinated system of law and state-making processes and institutions that are based on in-depth research of the social factors that determine the development of law and legal systems, including legal traditions and Christian and legal traditions.

Favorable is the opinion of the author of the need to return to the involvement of Christian and legal traditions in the transformation process of the national legal system, causing profound influence on the change and modernization of the law, state and legal institutions, norms and relations at the global, macro-regional and domestic levels, stimulates and accelerates and update process improvement in law. The author notes that the convergence of law and legal traditions Christian should consider their regulatory elements to improve the quality of legal regulations. In addition, grounded view that Christian and legal traditions are seen as a legal category, the phenomenon of legal culture, legal system element and component of succession law, which fixes the general legal experience, legal memory, legal knowledge and legal representation, transmitted from gen-

eration to another as acceptable ways of organizing society, the model of the legal system, the right order, hierarchy of values in the right and so on. Christian legal traditions are seen as a conglomerate of legal ideas, values, knowledge, experience, ideas, beliefs, symbols, norms, institutions, etc., are passed from generation to generation in various historical and cultural periods in its entirety constitute the legal tradition of the legal system. Christian tradition summarize national legal right to equal legal space, reflecting the unity of the legal system in which fixed legal personality and identity of the country, the impact on the formation of national idea.

Thus, summarizing the study, the author notes that Christian legal traditions together with legal, is an important means of ensuring social continuity in the face of fierce consolidate historical and legal experience social and normative regulation of social relations in some areas of public life, and mobilize others. They are the basis of law contained in the content; serve as benchmarks in its development. The transformation process in the right place at different levels: legal culture, justice, law-making and others as a result of globalization and integration, and to find areas of improvement of the efficiency of social and normative regulation of social relations and the development of the legal system of Ukraine to the ground of the revival of the national idea of meadow historical experience of development of Ukrainian society and the state, based on the principles of Christianity and implementing ideas of Christian traditions in legal structure of legal norms.

Today we need not just a change in social values, and above all - search most social values, in particular the ideas of justice, freedom, democracy, law, state, law, management, government and more. Under these conditions, there is the problem of determining the vector transformational changes in national law, to ascertain the ultimate goal of transforming the legal system, the development of core values and principles that should be incorporated in the design of the course transformational changes in the law.

Key words: legal system, Christian legal tradition, transformation, globalization, integration.